LAISVĖ—LIBERTY
Vienintelis lietuvių kalboje dienraštis Rytinėse Valstijose
Dalis Queens apskrityje (N. Y. $11.00
Kanadoje 11.00
Kitur užsienyje 15.00
Metam prenumerata:
Jungtinėse Valstijose 10.00
Pavienio egzempl. kaina 5 centai

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian daily in Eastern States
110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone VIrginia 9-1827
PRICE 5c A COPY

No. 24 **** Richmond Hill 19, N. Y., Antradienis, vasario (Feb.) 4, 1958 **** METAI 47-tl

KRISLAI

Demokratai — ar jie pakvaišo?
Prostitucija ir bažnyčia.
Nusivylęs kongresmanas.
Gražios mintys.
Tebenori karo.
Jų apetitai.

Rašo **A. Bimba**

Demokratai reikalauja pridėti dar šešis šimtus milijonų dolerių bomberių gaminimui.

Jie nepasitenkinę prezidento biudžetu: jie norėtų daugiau pinigų "apsigynimui!"

Tarptautinėje politikoje jie stovi ne į kairę, bet į dešinę nuo republikonų.

Ką apie tai pagalvos Amerikos žmonės, kai įvyks kongresiniai rinkimai?

Skaitau ir stebiuosi. Pranešimas tiesiai iš Romos, iš katalikiškos Italijos sostinės, iš katalikų bažnyčios širdies, iš ten, kur krikščionių demokratų partija jau daug metų viešpatauja.

Tik dabar, pranešimas sako, Italijos parlamentas nutarė panaikinti legalizuotą prostituciją.

Prostitucija bus panaikinta už šešių mėnesių. Uždaryta bus 717 "laisniuotų" prostitucijos namų.

Iki šiol, vadinasi, katalikų bažnyčia ne tik toleravo, bet palaikė ir valdiškus leidimus išdavinėjo prostitucijos namams!

Prašau marijonus iš Chicagos Draugo ir pranciškonus iš Brooklyno Darbininko paaiškinti, kuriuo dievo žodžiu katalikų bažnyčia pateisina šį savo nusistatymą?

Kongresmanas Adam Clayton Powell, pereitais rinkimais pasukęs prie republikonų, sakosi esąs baisiai nusivylęs; nusivylęs prezidentu Eisenhoweriu ir vice-prezidentu Niksonu.

Jie neišlaikė savo pažadų. Jie nepaiso negrų teisių.

Stebėtis reikia štai kuo: kur buvo šio gabaus kongresmano protas pasitikėti republikonų vadais pirmoje vietoje?

Chicagos Vilnyje skaičiau keletą pranešimų apie ten įvykusią Lietuvių Literatūros Draugijos 1-sios Apskrities konferenciją.

Labai džiugu, kad čikagiečiai pilni gerų norų ir sveikos iniciatyvos. Į draugijos ateitį jie žiūri optimistiškai.

Jie net siūlo "Švieson" įvesti angliską skyrių.

Tai visa, suprantama, galčs apsvarstyti ir išvadas padaryti L.L.D. suvažiavimas, kurį Centralinis Komitetas šaukia liepos mėnesį Pittsburghe.

Čikagiečiai: ruoškitės suvažiavime dalyvauti ir jam patiekti visus savo pasiūlymus.

Tai koks gi dabar yra mūsų klerikalų ir visų "Lietuvos laisvintojų" "didžiausias uždavinys?"

Kovoti, s a k o Chicagos Draugas (sausio 20 d.), kad tarpe socialistinio ir kapitalistinio pasaulio neįvyktų taikus sugyvenimas!

Labai pavojinga j i e m s, "laisvintojams", esanti ir siulomoji didžiųjų valstybių vadų konferencija tuo, kad joje būtų "tikrai sustiprinta koegzistencijos idėja".

Vadinasi, nereikia koegzistencijos, nereikia taikaus sugyvenimo!

Kas tada?? Tik vienas: atominis karas!

Štai ko tebetrokšta ir už ką tebesidarbuoja mūsų klerikalai, smetonininkai ir menševikai!

O tam, žinoma, reikia pinigų: reikia daug pinigų. Todėl Amerikos Lietuvių Tarybos viršininkų (Šimučio, Grigaičio, Olio ir Vaidylos) atsišaukime lietuviai raginami šiemet sudėti "bent dvigubai tiek aukų, kiek praėjusiais metais".

Jūs, broliai lietuviai, dvigubai aukokite jų propagandai už atominį karą "Lietuvos išlaisvinimui!"

Francūzija įtvirtino vėl "Maginot" liniją

Paryžius. — Francūzijos vyriausybė įtvirtino ir pratęsė "Mažino" (Maginot) tvirtumų liniją. Tai sudėtingiausių karinių įrengimų linija išilgai Vokietijos -Francūzijos sieną. Pirma Antrojo pasaulinio karo apie jos "stebuklus" buvo daug rašyta. Karo eisenoje hitlerininkai ją apėjo iš užnugario ir ten suėmė virš milijoną francūzų kareivių.

Dabar Francūzija užbaigė linijos įtvirtinimus nuo Šveicarijos iki Anglų kanalo, tai yra per apie 300 mylių. Daug senų giliai po žeme fortų, geležinkelių tebėra tvarkoje. Tvirtumos yra ant septynių aukštų gilyn į žemę. Ten fortus jungia požeminiai tuneliai ir traukiniai. Yra elektros gaminimo priemonės, ligoninės, maisto ir amunicijos sandėliai. Giliai požemyje jau prikrauta atominių ginklų, kaip rašo Mr. G. McArthur.

Tūkstančiai yra kanuolių, kurios įrengtos požeminėse plieno patalpose. Viršuje užmaskavimas įrengtas iš augančių medelių ir pastatų. Reikalui esant, tie užmaskavimai pakyla, kanuolė išsikiša, iššauna ir vėl pasislepia.

Dešimtys tūkstančių kulkasvaidžių įrengta plieno ir cemento patalpose. Taip pat užmaskuoti. Jeigu priešas užimtų kai kuriuos fortus, tai iš kitų juos galima vandeniu arba dujomis užleisti.

Japonijos mokslinink. pakliuvo į pavojų

Tokio. — Japonijos mokslininkų ekspedicija tyrimui Pietinio Poliaus pakliuvo į ledų kalną. Laivas "Soya" yra 1,500 mylių nuo Pietinio Poliaus. Ant jo yra 50 mokslininkų. Šis laivas jau pereitais metais buvo taip pat pakliuvęs į ledus. Tada jį išgelbėjo Sovietų ledlaužis "Obi".

"Soya" yra 2,700 tonų įtalpos.

Dabar Sovietų tyrimo stotyje "Mirnyji" vieši Amerikos ledlaužis "Burton Island". Veikiausiai, jis ir skubės japonams talkon.

Alžyre aštrėja kova

Alžyras. — Francūzai, gavę finansinės paramos iš Amerikos, tuojau paaštrino kovą prieš Alžyro gyventojus. Guelma, Bone-Tedessa ir Sacraros pasienyje prasidėjo žiaurūs mūšiai. Francūzai sako, kad jie nukovė 158 sukliėlius. Jie nieko nepasako apie savo nuostolius.

Tarybinė armija jau sumažinta Vokietijoje

Berlynas. — Tarybinių karinių jėgų komandierius gen. A. Zacharovas pranešė, kad jau iš Demokratinės Vokiečių Respublikos pasitraukė 41,000 tarybinių karių, kaip neseniai Sovietų vyriausybė pažadėjo. Tuo pat kartu i Berlyno išskrido ir paskilbęs lakūnų pulkininkas I. A. Kotšuba.

Sovietai turi daugiau daktarų, kaip Amerika

Washingtonas. — Karinis daktaras Thomas Parran pareiškė, kad Tarybų Sąjunga jau turi daugiau daktarų negu Amerika. Jis sakė, kad Sovietų šalyje į metus išsimokina 16,000 daktarų.

Dr. Parran dabar mokina sveikatos reikalais Pittsburgho Universitete. Jis neseniai lankėsi Taryb. Sąjungoje. Sakė, kad ten ligoninės ir kiti sveikatos reikalais įrengimai nėra blogesni už Amerikos.

"Galima atitolinti"— sako Chruščiovas

Londonas. — Londono "Times" korespondentas I. McDonald turėjo Maskvoje dviejų valandų pasikalbėjimą su Chruščiovu. Tarybų komunistų vadas sakė, kad jeigu Vakarai nori geriau pasiruošti prie taikos konferencijos vasarą, tai galima ją atitolinti. Bet jis sakė, kad jokiame atsitikime negalima ją atidėti neribotam laikui.

Tirana, Albanija. — Albanijos respublikos vyriausybė įsakė anglų korespondentui S. Weillandui tuojau išvažiuoti. Jis neteisingai aprašė Albaniją.

Stoja už "didelį karą" vieton mažų

Washingtonas. — Senatorius C. P. Case, iš New Jersey valstijos, sakė, kad maži karai yra "pavojingi Amerikai" ir "laisvajam pasauliui". Kad jau karas, tai turi būti didelis, kuriame Amer. naudotų atominius ir kitokius ginklus. Jis sakė, kad "maži karai" Ameriką tik nuvargina, kaip parodė Korėjos karas.

Bulganinas prisiuntė raginimą prie taikos

Washingtonas. — Tarybų Sąjungos premieras Bulganinas vėl prisiuntė laišką Jungt. Valstijų prezidentui Eisenhoweriui. Laiško turinys dar nepaskelbtas, bet spaudai pranešta, kad tai naujas raginimas prie vadų konferencijos ateinančią vasarą. Gal būti bus tai atsakymas į Eisenhowerio sausio 12 d. pasiųstą laišką.

Sovietų atstovas kalbėjo į anglus

Londonas. — Tarybų Sąjungos ambasadorius Anglijoje Malikas kalbėjo per anglų televizijos tinklus. Tas pasiekė apie 3,000,000 anglų piliečių namų.

Jis kėlė klausimą, kokį anglams pavojų sudaro Amerikos bombiniai lėktuvai, kurie virš Anglijos skrajoja su atominėmis ir hidrogeninėmis bombomis. Kvietė anglus daugiau kovoti už taiką jų pačių gerovei.

Washingtone susidarė "vėl neaiškumas"

Washingtonas. — Paskelbimas, kad Egiptas ir Sirija vienijasi į vieną valstybę, iššaukė neaiškumą. Vieni politikai aiškina, kad tai "Sovietų darbas". Jie sako, kad įvykus šiai vienybei, gali paakstinti ir kitas arabų šalis jungtis ir net suardyti Bagdado karinę sąjungą. Kiti mano, kad Sovietai nieko neturi, kad tai pačių arabų noras pasidaryti galinga pasaulyje jėga.

Mirnyji. — Sovietų stotyje "Mirnyji" tyrinėjimui Pietinio Poliaus įvyko sovietinių piliečių ir amerikiečių pobūvis. Buvo atsilankę apie 200 amerikiečių. Linksminosi kaip Washingtone!

Roma. — Buvės mussolinieičių remėjas, o dabar Krikščionių demokratų partijos vadas, A. Fanfani reikalauja, kad jo partijai leistų sudaryti "Kietą anti-komunistinę valdžią".

New Yorko valstija pradės viešus darbus

Albany. — New Yorko valstijos Viešųjų darbų departmentas nutarė tuojau pradėti keturis viešus projektus. Jų pravedimas reikalauja $18,000,000. Bus pravesti didžiųjų viešKelių sujungimai ir praplėtimai. Vienas projektas yra New Yorko mieste, tai pratęsimas Cross-Bronx Expresway viešKelio.

Sako, kad jau matė Amerikos satelitą

Washingtonas. — Sako, kad per žiūronus matė amerikinį satelitą, skrendantį virš New Mexico valstijos, pietinėje dalyje mūsų šalies. Tatai buvo sėkmadienį, 9:45 val. vakare. Kol kas vis dar nedaug ir patys mokslininkai žino apie jo kelionę. Sako, kad jis skrenda nuo 187 iki 1,800 mylių atstuje nuo žemės. Kiti sako kitaip.

Anglai rūpinasi dėl taikos konferencijos

Londonas. — Anglijoje susirūpino pablogėjimu reikalų Rytų ir Vakarų vadų taikos konferencijos reikalais. Premjero pagelbininkas Butler tikisi, kad gal bus susitarta, kad žemesni viršininkai "gerai paruoštų vadams konferenciją". Kai kurie mano, kad kada Amerikos armijai pavyko iššauti į erdves "Tyrinėtoją", tai taikos reikalai pablogėjo.

Jau trečia arabų šalis jungiasi

Kairas. — Atkrido Jemeno sosto įpėdinis kunigaikštis Saif al-Islam Moh. al-Bard. Jis atvyko galūtinam susitarimui dėl Jemeno karalystės įstojimo į Suvienytą Arabų Respubliką, kurią sudarė Egiptas ir Sirija.

Jemenas yra prie Raudonųjų jūrų. Jam yra paranku ryšiai jūromis palaikyti su Egiptu. Jemenas užima 75,000 ketv. mylių ir turi apie 4,000,000 gyventojų.

Teheranas, Iranas. —Prisnigo tiek daug, kad Amerikos politikas Henry Cabot Lodge turėjo su lektuvu nusileisti Abadano orlaukyje. 400 mylių į pietus.

Karakas, Venezuela. — Komunistų partijos vadas Senor Machado pareiškė, kad komunistai remia laikinąją vyriausybę. Tikisi, kad būsimi rikimai bus laisvi.

Amerikos satelitas jau skraido erdvėje

Cape Canaveral, Fla. — Penktadienį. sausio 31 d., 10:48 val. vakare, armijos karininkai iššovė į erdves satelitą, kuris vadinamas "Explorer". Į erdves išmetė keturių sudurimų "Jupiter -S" raketa. "Explorer" (Tyrinėtojas) yra plonutis, 6 colių diametriniai, 80 colių ilgio ir sveria biskį daug kaip 30 svarų. Sulyg pranešimų, jis aplinkui žemę atlieka kelionę į 114 minučių. Jis skrenda nuo 200 iki 1,800 mylių aukštumoje, apie 18,000 mylių į valandą greitumu.

"Explorer" nustatytas skristi kryptimi į pietus, skersai Ekvatorių. Jis skris didžiumoje per vandenynus — Atlantą, Indijos didjūrį ir Ramųjį vandenyną. Taip, kad jį nedaug sausumos žmonių matys. Matys, tik per žiūronus, kai kurios Pietų Amerikos šalyse, Kinijoje, dalinai Jungtinėse Valstijose. Jis niekados neskris per Tarybų Sąjungą.

Pirma jo paleidimo, kaip tik per Cape Canaveral sritį, skrido tarybinis Antrasis Sputnikas, kurio tai buvo jau 1,263-čia kelionė aplinkui žemę. Jis tarytum kvietė "Explorer" į sąkeleivių tarpą.

Kada buvo pranešta prezidentui Eisenhoweriui, kad pavyko paleisti amerikinį satelitą. prezidentas pareiškė: "Tai puiku!"

Smarkiai kritikavo H. Fastą – pabėgėlį

Maskva. — Rašytojų Sąjungos dienraštis "Literatūrnaja Gazeta" smarkiai kritikavo Howard Fast, kuris niekados nebuvo rimtas marksistas, bet veikė su progresyviais. Rašo, kad H. Fast vėliau pasidavė žalingai zionistų įtakai ir pasirodė socialistinės santvarkos priešu.

Adenaueris nenori vienos Vokietijos

Bonna. — Vakarų Vokietijos Socialdemokratų vadas E. Ollenhauer kalbėjo 55,000 partiečių susirinkime. Susirinkime ir per radiją jis apkaltino Adenauerį, kaipo ardytoją Vokietijos vienybės.

Ollenhaueris sakė, kad Tarybų Sąjunga 1952 metų kovo 10 ir balandžio 9 d. siūlė laisvus Rytų ir Vakarų Vokietijos piliečių balsavimus apvienijimui abiejų Vokietijų į vieną, bet Adenaueris, būdamas Vakarų įtakoje, atmetė.

Niagara srityje bus įrengta nauja jėgainė

Niagara Falls, N. Y.—Padaryti planai įrengimui galingos elektros gaminimo jėgainės. Padaryti planai iškasimui kanalo aukščiau vandenpuolio per New Yorko valstijos iškyšulį iki Niagara upės, kur ji labai išsiplėtusi. Stoties įrengimas atsieitų $600,000,000.

Paryžius. —Marsalės srityje naujo parlamento nario rinkimuose komunistas yra priešakyje. Rinkimai paskelbti užpildymui mirusio komunisto parlamento nario Jean Cristofolo vietos.

Bethlehem Steel Co. 1957 m. daug laimėjo

New Yorkas. — Bethlehem Steel Corp. 1957 metais pasidarė daug pelno. Kiekvienas šėras neša po $4.13 metinio pelno. Corp. prezidentas Homer pranešė, kad Corp. turėjo $191,-025,933 pelno, kas yra "rekordas" tos Corp. pelnų istorijoje. 1956 metais Corp. turėjo $161,411,625 pelno. Tada ant kiekvieno šėro prieauglys buvo $3.47 į metus. Metinė apyvarta siekė $2,326,705,414.

New Delhi. — Indijos premjeras Nehru pasmerkė Pakistano poziciją. Pastarasis Bagdado karinės sąjungos konferencijoje pra-šė, kad jam duotų atominių bombų.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisve, Inc.
Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
President CLEMENT BREADY; Secr.-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year $10.00	Canada and Brazil, per year $11.00
United States, per 6 months $6.00	Canada and Brazil, 6 months $6.50
Queens Co. ..... $11.00 per year	Foreign countries, per year $15.00
Queens Co. ..... $6.50 per six mos.	Foreign countries, 6 months $8.00

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica N Y under the Act of March 3, 1879

PAS JUOS IR PAS MUS

DISKUSIJOS, kurios tęsėsi pas mus dėl mūsų laikraščio Laisvės ateities, dėl jos išleidimo suretinimo, keletas ska tytojų pasisakė taip: girdi, reikią taip "susitvarkyti", kad nei Laisvė, nei Vilnis ateityje nereikalautų iš skaitytojų paramos aukomis. Esą, aukojimas spaudai jau pabodęs, reikią jį šalinti.

Žinoma, dauguma mūsų skaitytojų ir veikėjų yra kitokios nuomonės. Jie žino, jog darbininkiška spauda Amerikoje be aukų negalėtų išeiti, negalėtų gyvuoti, nežiūrint, kokia kalba ji būtų leidžiama.

Didelė dauguma mūsų žmonių gerai supranta, jog paaukojimas savo spaudai per metus penkinės arba dešimtinės, aukotojo nenubiednina, o spaudai — didelė parama.

Dirstelėkime, kaip yra pas kitas sroves: ar ten žmonės neaukoja?

Būdinga korespondencija tilpo iš Omahos miesto (Nebraska valstijoje) Brooklyno pranciškonų laikrašty Darbininke (š. m. sausio 31 d.).

Korespondentas primena, jog Omahos katalikų vyskupas Gerald Bergen stato mokyklos pastatą, kuris lėšuos **tris milijonus dolerių!** Kas tuos tris milijonus dolerių turi sudėti?

Pranciškonų laikraščio korespondentas atsako:

"Šią sumą Omahos vyskupas Gerald Bergen padalė kiekvienai katalikiškai parapijai pagal jos dydį ir įnašus. Taigi ir mūsų parapijai tenka mokėti $20,000 trijų metų laikotarpy, gi neišmokėjus reikalingos sumos, teks parapijai dar mokėti 5 proc. už likusią sumą. Nors parapija turi dar nemažą skolą ir savosios mokyklos, bet jau po Kalėdų, su parapiečių dosnia pagalba, įnešta $3,000. Mūsų parapija nėra gausi, vos 500 šeimų, tad ši uždėta skola tenka kiekvienai šeimai po $40.00. Paskutiniu laiku daugelis yra nedirbančių. . ."

Matote, kas ten darosi! Lietuviška parapija, nedidelė parapija, pati paskendusi savose skolose, turi per trejus metus atiduoti vyskupui net $20.000. Ir tai ne koks prašymas, o reikalavimas! Jei parapija reikiamos sumos per trejus metus nesudės, ji bus pabausta!

Netenka nei sakyti, kad projektuojamoji mokyvkla bus vyskupo žinioje, parapijonys neturės prie jos jokios teisės. Kiekvienas, beje, pastatas, kurį turi ir lietuviška parapija, — bažnyčia ir mokykla, — taipgi priklauso ne parapijonams, ne lietuviams, o vyskupui. Jis valdovas, jis viską tvarko, jo komandoje viskas eina!

Čia suminėtoji suma, kurią Omahos lietuviai parapijonys turi sudėti, yra toli gražu ne viskas. Parapijonys apkrauti kitokiais mokesčiais.

Taip yra ne tik Omahoje, taip yra ir kitur: visur parapijonys apkrauti mokesčiais ir jie moka.

Pažangioji mūsų visuomenė, mums rodosi, kuri kviečiama budėti savo spaudos sargyboje, neturėtų skusti, jei kada nors paprašoma iš jos spaudai palaikyti dolerio kito!

Klevelandiškiai "surasti kaltais"

PO TO, KAI Aukščiausias Teismas padarė gerą sprendimą Smitho (minties kontrolės) įstatymo klausimu, Amerikos reakcininkai buvo nusigandę: teismas pakirpo jiems sparnus, jie negalėsią taip žiauriai pulti pažangesnių darbininkų judėjimo vadovų, kaip puolė.

Ką daryti?

Jie atsiminė, jog esąs dar kitas įstatymas, pagal kurį jie galį pulti pažangius žmones — Taft-Hartley įstatymas.

Ir štai, jau pradėjo pulti. Clevelande buvo suruoštas septyniems darbo unijų veikėjams teismas. Teisiamieji buvo kaltinami, būk jie, kaip unijų veikėjai, pildydami afideivitus, "neišpildė jų kaip reikia", būk jie atlikę kaž kokią "konspiraciją".

Iš karto buvo manyta, būk tai daroma juokais. Bet dabar jau aišku, kad nėra juokų. Praeitą savaitę visi septyni asmenys buvo surasti kaltais! Surasti, kaltais: Fred ir Marie Haugai, Hy Lumer, Sam Reed, Erich Reintmaler, Andrew Remes ir James West.

Teisėjas Paul C. Weich nuteistiesiems bausmes paskirs vasario 10 d. Aišku, nuteistųjų advokatai reikalaus, kad visas dalykas būtų išmestas, bet neatrodo, kad teisėjas jų balso paklausys.

Žinoma, čia toji byla nesibaigs. Ji veikiausia pasieks Aukščiausią Teismą. Bet svarbu įsitėmyti tai: reakcininkai skelbia, kad tokios pat bylos darbo unijų veikėjams bus ruošiamos ir kituose miestuose.

Tai pavojus darbo unijoms!

Tenka sutelkti visas jėgas prieš tai kovoti.

Ieškant senatvės pensijos

U. S. Department of Health, Education and Welfare Social Security Administration praneša:

Kada ateina laikas jums pareikšti teises dėl socialės apdraudos, jūs turite eiti į socialės apdraudos įstaigą. Jūs paklaus tam tikrų klausimų ir paprašys parodyti tam tikrus dokumentus.

Kokius dokumentus jūs turėsite parodyti, priklausys nuo to, ko jūs reikalaujate. Jūs paklaus, kaip jūs senas, ir gal jūs turėsite įrodyti savo amžių.

Jonas Jonaitis, pavyzdžiui, buvo virš 65 m. Jis nedirbo kasdien — tik laikinius darbus turėjo. Jis norėjo gauti senatvės čekius, bet jis atidėliojo eiti į socialės apdraudos įstaigą, nes draugas jam pasakė, kad jo paklaus amžiaus ir pareikalaus gimimo metrikų. Tiesa, jis nebuvo gimęs Jungtinėse Amerikos Valstybėse ir neturėjo gimimo metrikų. Jis manė, kad niekad negali gauti socialės apdraudos mokėjimų.

Vienas jo draugas, Stasys Stasaitis, gauna senatvės apdraudos mokėjimus. Jis pasakė Stasaičiui: "Aš neturiu gimimo metrikų. Kada aš ėjau į socialės apdraudos įstaigą, aš pasiėmiau natūralizacijos dokumentus."

Stasys Stasaitis taip pat turėjo savo natūralizacijos dokumentus. Jis juos pasiėmė eidamas į socialės apdraudos įstaigą. Tai buvo įrodymas amžiaus ir dabar jis gauna senatvės mokėjimus.

Gimimo metrikai greitai įrodo Jūsų amžių, bet nenustok ėjęs į socialės apdraudos įstaigą, jei neturi gimimo metrikų. Paimk su savim popierius, kurie įrodys jūsų amžių. Pav., krikšto liūdymas tai gali padaryti. Arba gal jūs turite užsienyje esančios bažnyčios rekordą, imigracijos popierius, arba skiepijimo rekordus. Beveik kiekvienas namuose turi kokius nors panašius popierius, kurie įrodo amžių. Koks dokumentas bebūtų, pasiimk su savim, kada eini į socialės apdraudos įstaigą. Sena šeimos biblija, jei joje įrašytas tavo amžius, gali patarnauti amžiaus įrodymui.

Jei turite vedybų dokumentus, pasiimkite juos, nes tai gali būti naudinga amžiui įrodyti. Tačiau nesustokite eiti į socialės apdraudos įstaigą, jei jūs neturite vedybų dokumentų.

Stasio žmona yra virš 62 m., ir ji nutarė pradėti rūpintis apdrauda, kada jos vyras mirė. Ji nuėjo į socialės apdraudos įstaigą reikalauti našlės naudai, tokiu atžvilgiu ji turi atsinešti vedybų įrodymus.

Vedybų liudymas ar to liudymo nuorašas, yra geriausias įrodymas. Jei ji neturi vedybų liudymo ar jo nuorašo, ji gali kreiptis į teismo valdininką to miesto, kuriame jie gavo vedyboms leidimą, arba iš Vital Statistics Bureau toje valstijoje, kurioje jie apsivedė. Jei jie apsivedė kitame krašte, o ne JAV-se, ji gali kreiptis į bažnyčią arba civilinės metrikacijos įstaigą, vietoje, kurioje jie apsivedė.

Socialės apdraudos mokėjimų dydis priklauso nuo to, kiek jūs uždirbote, dirbdami kitam arba turėdami savo biznį.

Socialės apsaugos įstaiga turės jūsų uždarbio duomenis. Tačiau, jei jūs einate į socialės apdraudos įstaigą patiekti reikalavimą tarpe sausio ir birželio mėnesių, jūs galite greičiau gauti mokėjimus, jei jūs su savimi pasiimsite įrodymus, kiek jūs uždirbote metus anksčiau.

Jei jūs dirbote kitam, paimkite tą mažą popierėlį, kurį jums davė darbdavys mokesčių mokėjimui. Tas popierėlis pažymėtas "FORM W-2." Tai parodo, kiek jis jums per metus sumokėjo.

Jeigu jūs dirbote sau, pasiimkite kartu federalių mokesčių pareiškimo nuorašą ir grįžusį čekį arba piniginė perlaidos kvitą, kuri parodys, kad jūs mokėjote mokesčius—"Direktoriui Internal Revenue."

Tačiau, jei jūs neturite tų popierių, nelaukite — socialės apdraudos įstaigos jums padės gauti bet kokius popierius, kokie jums reikalingi įrodyti teisėtumą gauti socialės apdraudos mokėjimus. Bet kuri pašto įstaiga pasakys jums socialės apdraudos įstaigos adresą.

Redakcijos Atsakymai

A. K. — Apie P. Urbono mirtį ir laidotuves anskčiau gavome kito korespondento, dėl to tamstos nesunaudosime. Visvien labai dėkojame už parašymą.

Londonas. — Tarybų Sąjungos radijas pasveikino anglų mokslininkus su atomų pasiekimais "ZETA" srityje.

Orchard Beach, Me.—Čia mirė kartunistas-piešėjas Wm. Steinke, sulaukęs 72 metų amžiaus.

Viktoras Miliūnas

Piramidžių šalyje--- senajame Egipte

(Pabaiga)

Prie naktinių restoranų, kabaretų stovi mašinų kirbynės. Šį kartą ne Antanas, o pažįstamas aiškina: "Ir Egiptas turi savo piniguočius... Šiaip ar taip, o šalis kapitalistinė. Pamatysite... Vyriausybė uždraudė gabenti pinigus į užsienį; jie pyksta ir stengiasi linksmintis namie." Išvydome, kaip linksminasi turtingoji buržuazija, kaip siaučia egiptiškoji "auksinė jaunuomenė," stengdamasi pamėgdžioti užjūrio madas ir vulgariškus šokius, bylojančius apie išsigimimą. (Ne be reikalo vyriausybė įsakymu uždraudė amerikonišką rok-en-rolą!).

"Jie nepatenkinti, šitie ponai ir ponaičiai, naujuoju šalies kursu... Galėtų — sustabdytų vežimą. Negali! Bet pagalius į ratus kaišioja," — grįždami atgal, girdime pasakojantį mūsų pažįstamąjį.

Tegu kaišioja. Pritrūks pagalių. Kas pastatė piramides, pragyveno faraonus, kas iškentė Osmanų imperijos jungą ir kolonizatorių pragarą, kas nutrenkė karalių ir įsteigė respubliką, kas prabilo apie socialistinę, kooperatinę, demokratinę visuomenę, to pagaliais nepagąsdinsi!

TRAUKINYS RIEDA Į PIETUS

Aštunta valanda vakaro. Kairo stotis.

Smalsus mano būdas. Pro ryšulių krūvas, lagaminus, pro žmonių spūstį braujuosi apžiūrėti ilgą traukinio sąstatą. Miegamieji, pirmaklasiai vagonai —tokie pat, kaip mūsuose. Užtat kiti — ir sugalvok man tokius! Štai vagonas— didelis kambarys. Vidur apvalus staliukas. Aplink jį iš vytelių pinti foteliai. Foteliuose sėdi stambūs žemės savininkai, medvilnės spekuliantai ir kitokis parazitinis šalies elementas. Rūko, geria, trankiai erzeliuoja.

Mane pristoja vaikinas, prašydamas bakšišo — išmaldos. (Bakšišo čia prašo visur ir visi — pradedant vos kalbėti ėmusiu vaiku ir baigiant kretinčiu senioku). Aš galiu vaikinui duoti piastrą, bet tąsyk į mane išsities dešimtys kitų rankų. Neapsigimsiu. Užtat aš parodau galva į vagono langą:

—Paprašyk jų.

—Jie neduoda, — darkyta prancūzų kalba atsako man vaikinas.

O štai vagonai tiems, kurių kišenėse niekada nerasi atliekamo piastro. Varguomenė. Vagone jie sugrūsti kaip silkės statinėje: kur galva, kur kojos. Kad tik daugiau sutilptų!

Sugrįžęs matau pro stoties duris į peroną žengiančią procesiją: priekyje eina tamsiaveidis vyriškis, už jo trys moterys, toliau kokia dvidešimt vaikų ir dar kelios senesnės moterys.

—Sudanietis, — aiškina mus išlydintis Karnako firmos atstovas. — Su žmonomis ir vaikais namo keliauja.

Nieko sau šeimynėlė! Visas ketvirtis šimto! Trys žmonos, dvidešimt vaikų... O jis eina smagus, gyvenimu patenkintas. Tai bent stebuklas!

Islamas leidžia vyrui turėti keletą žmonų. Tuo leidimu iki šiol naudojasi ir Egipte nemažai žmonių, ypač felachų. Jie perka sau žmonas: moka žmonos tėvams pagal savo išgales tam tikrą sumą (pv., pasiturintis miestelėnas iki 300 Egipto svarų už pirmąją žmoną, o felachas — 50 ir mažiau). Antrosios žmonos pigesnės... Nors įstatymu vyrų ir moterų teisės lygios, bet tai tik popieriuje, nes islamas aiškiai sako, kad moteris yra vyro vergė, daiktas. O islamas Egipte — opiumas, kuris negreit išgaruos iš apniukusių religiniais prietarais smegenų. Ir vyriausybė nesiryžta imtis veiksmingų priemonių užkirsti kelią poligamijai. Bijosi religinio fanatizmo ekscesų... Vyko šalyje balsavimai. Moterų dalyvavo gal penki procentai. Tuo tarpu vyrai būtinai turėjo dalyvauti. Kitaip jie mokėjo pabaudą. Stojo teisme vyras skyrybų. Tereikia jam tris kartus garsiai pasakyti: "Negyvensiu su ja!," ir žmona vyro neturi, nors ji ir angelas būtų. Teisybė čia visuomet vyro pusėje.

...Tirpsta Kairo žiburiai. Už vagono lango naktis, neįžvelgiama tamsa. Vagone karšta ir pilna dulkių. Štai šalis, kuriai turėtų rūpėti dulkių siurblių pramonė. Bet jai dulkių siurbliai nerūpi. Su dulkėmis galima gyventi, o be Asuano dirbtinių trąšų gamyklos—ne.

Bildančioje, klibančioje, greitai per tamsą neriančioje gyvatėje ne taip jau lengva užmigti, o paskui miegoti. Bet šiaip taip miegi. Juk žmonės, sako, ir ant skustuvo ašmenų pamiega, kai miego nori.

Šešta valanda ryto. Traukinys rieda Nilo slėniu. Vienoje pusėje nepertoliausiai dunkso kalvos, už jų Arabijos dykuma, kitoje — teka drumzlinas Nilas, tyvuliuoja vandeniu užlieti laukų rėžiai, siena stovi gerų keturių metrų aukščio cukrašvendrės. Išniro palmių giraitės, vešlios migdolmedžių kepurės, jų paunksmėje pamestos felachų iš Nilo dumblo drėbtos trobelikės. Kaip mūrai stovi kukurūzai, ryžiai... O čia dabar kas? Žvejyba. Drumzliname kanale, užlietuose laukuose dideliais trikampiais samčiais, venteriais, meškerėmis gaudo žuvis. Gal keli šimtai žvejų! Vieni toliau pabridę, giliau, kiti čia pat, prie kranto. Vyrai ir vaikai. Moterų nematyti. Moteriai namie sėdėti, vaikus žiūrėti, o vyrui — žmonėse būti, dirbti! Tokia nerašyta taisyklė yra egiptiečių tarpe. Moters, dirbančios sunkesnį darbą, čia nepamatysi. Net ir lengvus darbus vyrai atėmė iš jos rankų. Vyrai prekiauja, vyrai šeimose tarnauja — plauja grindis, skalbia, gamina valgį, vyrai viešbučiuose, vyrai kasose sėdi...

Vėl traukinys rieda Nilo krantu. Vėl žvejai... Ūmai atsimenu, kad Nilas su savo krokodilais garsus visame pasaulyje, ir išsigąstu. Regiu gana toli nuo kranto nuplaukusį drąsuolį.

Traukinio palydovas rodo man savo baltus dantis:

—Nile krokodilo dabar su žiburiu nesurasi! Beliko keli Kairo zoologijos sode.

—Tai kur jie iš Nilo išsikraustė?—teiraujuosi.

—Anglai, prancūzai išgaudė. Savo leidėms ir madonoms batelius bei rankinukus iš krokodilo odos padarė. Ir visa istorija, taigi...

Kad juos kur devynios, tuos kolonizatorius, jeigu ir krokodilai Nile jiems užkliuvo. Ir juos jie sutvarkė: nulupę kailius, pas save išsivežė! Tokia tai liūdna istorija, taigi.

Nilas neša savo pilkus vandenis. Kur pasiekia jis, ten žemė duoda gausų derlių. Tenai gyvenimas. Kur ne—dykuma. Ten mirtis. Ir supranti dabar, kodėl gilioje senovėje Nilas buvo dievas, kodėl žmonės jam meldėsi. Slinko amžiai, poetai jam dainas kūrė, žmonės dabar dainuoja nuostabias dainas apie šią upę maitintoją, kuri Nilo slėniui teikia gyvybę.

Darbininkų Sveikata

J. J. Kaškiaučius, M. D.

NUO KO GENDA ARTERIJOS

Arterijų gedimo pirmoji stadija yra jų vidinių plėvelių pariebalėjimas — **atevozė, atevosklerozė.** Per plonučius vidinius arterijų pamušalus pereina, persisėda mažulyčių riebalų lašeliukai. Tokių riebalinių lašeliukų palaipsniui susidaro ir toliau— raumeniniuose arterijų sienelių sluoksniuose. Iš to arterijos esti patižusios, nebetokios standžios.

O, kai jas ima nusisėsti kalcio druskų, tai arterijos ir eina kietyn, vystosi **arterijų sklerozė.** Jų tamprumas eina mažyn. Kyla kraujo spaudimas. Šitoks procesas gero nežada. Tokios arterijos jau nebetaip gerai padeda širdžiai varinėti kraują. Pati širdis privalo sunkiau darbuotis, pasidaro storesnė ir sunkesnė, didesnė.

Gerai dar, jei pačios širdies raumenys tebėra gerai aprūpinti sveikomis vainikinėmis arterijomis. Bet pasitaiko, kad arterijų sklerozė apima ir širdies raumenis: **Koronarinė sklerozė.** Čia dalykas jau ir gan rimtas. Nebesveikos širdinės arterijos nebemaitina taip gerai širdies raumenų. Kraujo apytaka tenai esti prastesnė, ir, kaipo pasekmė, širdies raumenys eina silpnyn. Įvyksta tada širdies drebėjimų, **palpitacijų,** neregulingų trūkčiojimų.

O blogiausia, jei tokia arterija ima ir užsikemša kokiu kraujo krešuliuku. Arterijų gedimas veikiausia prasideda nuo netikusio maisto, kai žmogus nuolatai valgo perdaug **gyvulinių riebalų:** taukų, lašinių, riebių padažų, lajaus, sviesto.

Gyvuliniai riebalai, vidurių sulčių įtakoje, keičiasi ir pavirsta **cholesteroliu.** Cholesterolis jau ir įsisavina į visą organizmą.

Jeigu jo, to cholesterolio, nėra perdaug, tai visa kas tvarkoje. Riebalų juk žmogui reikia po truputį, nors geriau, jei tai esti augaliniai riebalai — alyvos, augalų aliejai.

Tačiau dideli riebalų kiekiai — gyvulinių riebalų, cholesterolio kiekiai, manomai, gadina arterijas ir dar kitus organus, sąnarių plėves, raumenis, liaukas.

Žmogui senyvam geriausia nevartoti gyvulinių riebalų ir jokių riebių padažų, taukų, lašinių, riebios mėsos, sviesto, grietinės, ledų (šaldinio). Vietoj to — galima vartoti augalinių alyvų bei aliejų: alyvų aliejaus, sėmenų bei kanapių aliejaus, riešutų aliejaus, medvilnės grūdų aliejaus.

APIE PLAUKUS

Vienas Vokietijoje mokslinčius destė, kiek kokios spalvos žmogus turi plaukų. Pagal jo mokymą, tai geltonų turi daugiausiai, būtent — 140,000, pilkų — 109,000, juodų,—103 ir rudų—90,000.

Tiesa, ar ne, bet panašumo yra.

GARSO GREITIS

Garsas eina virš 1,000 pėdų į sekundę, šalimo atmosferoje. Vandenyje garsas eina dar greičiau, apie 5 myles į sekundę. Per geležį, plieną jis eina neišpasakyta greitai. Per stiklą eina jau apie 20,000 pėdų į sekundę laiko.

Damaskas, Sirija. — Sovietų Sąjungos prezidentas K. Vorošilovas padovanojo Sirijos prezidentui Shukri Al-Kuwalty gražų lėktuvą. Lėktuvas yra "Iliušin-14", dėl 32 keliauninkų.

Guy de Maupassant

Statinaitė

Ponas Kišo, Eprevilės smuklininkas, sustabdė savo vežėčias ties močios Magluar ferma. Tai buvo šaunus keturiasdešimties metų vyras, raudonas, pilvotas, pagarsėjęs savo gudrumu.

Jis pririšo arklį prie tvoros stulpo ir smuko į kiemą. Jam priklausė sklypas, greta močios Magluar žemės, į kurią jis jau seniai vėrė akį. Šimtą kartų jis mėgino tą žemę nupirkti, bet senutė vis atkakliai priešinosi.

— Čia gimiau, čia ir mirsiu, — sakydavo ji.

Smuklininkas ją rado ties durimis beskutant bulves. Ji turėjo septyniasdešimt dvejus metus ir buvo sudžiūvusi, susiraukšlėjusi, susikuprinusi, tačiau nežinanti nuovargio, kaip jauna mergina.

Kišo draugiškai patapšnojo jai per petį, paskui atsisėdo šalia jos, ant suoliuko.

— Na, močiut, kaip jūsų sveikatėlė? Kaip laikotės?

— Neblogai. O jūs, ponas Prosperai?

— Et, kartais užeina negalės; o šiaip — puikiausia.

— Na, ir ačiū dievui.

Ji nutilo. Kišo žiūrėjo, kaip ji triūsia. Jos pirštai, lenkti, gumbuoti, šiurkštūs, kaip krabo žnyplės, sugriebdavo tarytum replėmis iš lėkštės pilksvas bulves; ji jas vikriai sukdavo, ir iš po peilio, kurį ji laikė kitoj rankoj, driekės ilgi lupenų kaspinai. Kai jau bulvė visai pagelsdavo, ji mesdavo ją į kibirą su vandeniu. Trys įsidrąsinusios vištos viena paskui kitą prisiartindavo ligi pat jos sijono, pastverdavo lupeną ir greitai cipendavo šalin, snape įsikandusios grobį.

Kišo tarytum ko varžėsi, svyravo; jis lyg ir turėjo kažin ką ant liežuvio, kas niekaip vis nesprūdo jam pro lūpas. Pagaliau jis ryžosi paklausti:

— Sakykit, močiute Magluar...

— Kuo galėčiau jums patarnauti?

— Tai, vadinasi, jūs taip ir nenorit man parduot savo ūkio?

— To tai jau ne. Ir negalvokit apie tai. Kas pasakyta, — pasakyta. Verčiau ir nekalbėkim apie tai.

— Bet aš suradau būdą, kaip sutvarkyti šį reikalą taip, kad mums abiem būtų nauda.

— Kaip tat?

— Ogi šit kaip. Jūs man ji parduodat — ir vis dėlto jis lieka jūsų. Nesupranta? Tai paklausykit, aš paaiškinsiu.

Senė liovėsi skusti bulvees ir iš po susiraukšlėjusių vokų įsmeigė į smuklininką savo žvitrias akis.

Jis traukė toliau:

— Reikalas šit koks. Aš jums mokėsiu kas mėnuo po šimtą penkiasdešimt frankų. Girdit: kas mėnuo atvešiu jums čion savo vežėčiom, trisdešimt ekiū po šimtą sū. Šiaip niekas čia nepasikeis, ničniekas: jūs pasiliekat savo namuos, dėl manęs jūs neturėsit jokio vargo, jūs man nieko neskolinga. Jūs tik imsit mano pinigus. Na, kaip jums tat patinka?

Jisai žiūrėjo į ją džiaugsmingu, patenkintu veidu. Senė jį stebėjo su nepasitikėjimu, stengdamasi suvokti, kur čia spąstai. Ji paklausė:

— Tai man apsimoka. Bet kokia gi jums iš to nauda? Juk fermos jūs negaunat?

Jis tęsė:

— Dėl to nekvaršinkit sau galvos. Jūs liekate čia tol, kol dievas leis jums gyventi. Jūs būsit kaip pas save namie. Tik sudarysit pas notarą sutartėlę, kad po jūsų mirties ferma atitenka man. Vaikų jūs neturit, o sūnėnai jums mažai terūpi. Na, tai kaip? Sutinkat? Kol jūs gyva — ūkis jūsų, ir aš jums moku kas mėnuo trisdešimt ekiū po šimtą sū. Tai jums gryniausias pelnas.

Senė klausėsi nustebusi, apimta nerimo, bet sykiu ir kniečiama pagundos. Ji atšovė:

— Aš neatsisakau, bet tik turiu dar apsigalvot. Užsukit pas mane pasikalbėt apie tai kitą savaitę. Apsisvarsčiusi, duosiu jum atsakymą.

Ir ponas Kišo išvažiavo, patenkintas, kaip karalius, kurs tik ką užkariavo valstybę.

Močia Magluar susimąstė. Sekančią naktį ji nemiegojo. Keturias dienas ji svyravo ir jautės lyg drugio krečiama. Ji nuuodė čia kažin ką negero, bet mintis apie trisdešimt ekiū kas mėnuo, apie tas puikias monetas, kurios ims byrėti jos priejuostėn, kurios jai pasipils lyg iš dangaus, be niekur nieko, — be paliovos kamavo ją.

Tada ji nuvyko pas notarą ir jam išdėstė savo reikalą. Jis patarė jai priimti Kišo pasiūlymą, bet vietoj trisdešimties ekiū pareikalauti penkiasdešimt, nes jos ūkis mažių mažiausia esąs vertas šešiasdešimties tūkstančių frankų.

— Jeigu jūs pragyvensit dar penkioliką metų, — kalbėjo notaras, — tai ir tada jis tebus jums sumokėjęs už ūkį tik keturiasdešimt penkis tūkstančius frankų.

Senė sudrebėjo, pagalvojusi apie penkiasdešimt ekiū po šimtą sū kas mėnuo; bet jinai vis dar nepasitikėjo, baiminosi eibės nenumatytų dalykų, paslėptų gudrybių, ir niekaip nesiryžo išeiti, ligi pat vakaro užberdama notarą klausimais. Galų gale ji paprašė sudaryti aktą ir grįžo namo visai sugniužusi, tarytum būtų išgėrusi keturis ąsočius šviežio sidro. Kai Kišo atvyko pasiteirauti atsakymo, po ilgų prašymų ji pareiškė nesutinkanti; bet sykiu ją ėmė baimė, kad jis atsisakys duoti penkiasdešimt monetų po šimtą sū. Pagaliau, jam vis neatlyžtant, ji išdėjo savo reikalavimus.

Jis net pašoko iš nusivylimo ir atsisakė juos priimti. Tuomet senė, norėdama jį įtikinti, ėmė aiškinti, kad jai nedaug beliko gyventi.

— Aš nepatversiu ilgiau, kaip penketą šešetą metų, būkit tikri. Man jau septyniasdešimt treti metai, ir aš mažai beturiu jėgų. Aną vakarą maniau, kad jau ateina man galas. Atrodė, kad man vidurius kas verčia lauk. Teko mane nešte nunešti lovon.

Bet Kišo nesidavė ant šios meškerės.

— Gana, gana, — senos pasakos; jūs stipri, kaip bažnyčios bokštas. Jūs išgyvensit mažiausia šimtą dešimt metų. Esu tikras, kad jūs dar mane palaidosit.

Visą dieną juodu sugaišo besiginčydami. Bet kadangi senė nenusileido, smuklininkas sutiko pagaliau duoti penkiasdešimt ekiū. Rytojaus dieną jis pasirašė aktą. Ir močia Magluar išsiderėjo sau dešimt ekiū už triūsą.

Prabėgo treji metai. Senukė laikėsi ko puikiausiai. Jinai tarytum nepaseno nė viena diena, ir Kišo siuste siuto. Jam atrodė, kad jis moka šią rentą visą amžių, kad jį apgavo, apsuko, apiplėšė. Laikas nuo laiko jis apsilankydavo pas ūkininkę, panašiai kaip liepos mėnesį einama į laukus pažiūrėti, ar jau pribrendo javai dalgiui. Jinai jį pasitikdavo pašaipiu žvilgsniu, tarytum džiaugdamasi, kad iškrėtė jam puikų šposą, ir jis skubėdavo lipti atgal į savo vežimuką, murmėdamas:

— Ir giltinė tavęs nerauna, sena džiūsna!

Jis nežinojo, kas daryti. Matant senę, jam norėjosi ją pasmaugti. Jis jautė jai žiaurią, slaptą neapykantą. Tuomet jis ėmė galvoti, kas daryti.

Kartą jis užvažiavo pas ją, linksmai trindamas rankas, panašiai kaip ir anąsyk, kada pasiūlė jai sudaryt sutartį. Pasišnekėjęs valandžiukę, jis paklausė:

— Sakykit, močiute, kodėl jūs niekad neužsukat pas mane pietų, kai būnat Eprevilėj? Žmonės visaip apie mus nuplepa: sako, kad mudu nebe draugai, ir man tai skaudu girdėti. Jūs žinot, kad pas mane vaišės nemokamos. Aš nepagailėsiu jums pietų. Kai tik turėsit ūpo, užsukit pas mane be ceremonijų — man bus labai malonu.

Močios Magluar nereikėjo antrąkart kviesti; po dviejų dienų, nuvažiavus į turgų su savo bernu Selestenu, ji nesivaržydama pastatė arklį į pono Kišo tvartą ir pareikalavo žadėtųjų pietų. Smuklininkas, nušvitęs džiaugsmu, priėmė ją kaip ponią, padavė jai viščiuką, vėdarų, dešros, avienos ir lašinių su kopūstais. Bet ji beveik nieko nevalgė, nuo pat jaunystės būdama santūri, visuomet tenkindamasi šlakeliu sriubos ir riekute duonos su sviestu.

Kišo vis ragino ją. Bet ji net ir vyno negėrė. Atsisakė ir nuo kavos.

Jis paklausė:

— Bet stikliuką konjako jūs sutiksit išgerti?

— O, tą tai sutinku, neatsisakau.

Ir jis šūktelėjo iš visų plaučių, kad net per visą smuklę nuskambėjo:

— Rozalija, atnešk čion konjako, bet tik to, paties geriausiojo!

Pasirodė tarnaitė, laikydama rankoje ilgą butelį, papuoštą popieriniu vynuogių lapu.

Jis pripylė dvi taureles.

— Paragaukit, močiute: tai puikiausias gėrimas.

Ir moterėlė ėmė siurbčioti konjaką po truputį, mažais gurkšneliais, stengdamos prailginti malonumą. Ištuštinusi savo taurelę ligi paskutinio lašo, ji smaguriaudama pareiškė:

— Taip, iš tikro, puikus konjakas!

Ji nespėjo užčiaupti burnos, kai Kišo ir vėl pripildė taureles. Senė bandė atsisakinėti, bet jau buvo per vėlu, ir jinai pasigardžiuodama, kaip ir pirmąjį sykį, pamažu išsiurbčiojo visą stiklelį.

Tuomet jis norėjo įsiūlyti jai ir trečiąjį, bet jinai spyriavosi. Jis įkalbinėjo:

— Klausykite, juk tai tik pienas; aš išgeriu dešimt, dvyliką stikliukų be jokio vargo. Jis tirpsta burnoj, kaip cukrus. Nieko nejunti nei viduriuos, nei galvoj, — sakytum, jis išgaruoja čia pat ant liežuvio. Nerasi nieko sveikesnio.

Pagunda buvo didelė ir senė nusileido, bet išgėrė tik pusę taurelės. Tada Kišo, dosnumo pagautas, sušuko:

— Gerai, jeigu jis jums taip patinka, aš dovanosiu jums visą statinaitę; nepamirškite, kad mudu iš seno — geri draugai.

Moterėlė neatsisakė ir išėjo jau šiek tiek įkaušusi.

Kitą dieną smuklininkas įvažiavo į močios Magluar kiemą ir ištraukė iš savo dviratės mažą statinaitę, apkaustytą geležiniais lankais. Paskui privertė ją paragauti gėrimo, kad ji įsitikintų, jog čia ta pati rūšis; ir kai juodu išmetė dar po tris taureles, jie pareiškė išeidamas:

— Neužmirškite: kai šitas pasibaigs, atsiras daugiau. Nesivaržykit, jums aš nepagailėsiu. Kuo greičiau ištuštės, tuo maloniau man bus.

Ir jis įsėdo į savo vežėčias.

Po keturių dienų jis vėl užsuko. Senė sėdėjo lauke ties durimis ir raikė duoną sriubai. Jis priėjo, pasisveikino ir ėmė kalbėti su ja, prisilenkęs prie pat jos veido, norėdamas tuo būdu pajusti jos kvapą. Nuo jos dvelktelėjo spiritu. Tada jo veidas nušvito.

— Jūs pasiūlysit man stikliuką, — tarė jis.

Ir juodu susidaužė du tris kartus.

Veikiai po apylinkę pasklido gandas, kad močia Magluar girtuokliauja pati viena. Ją rasdavo begulint pasliką čia virtuvėj, čia kieme, čia kur nors netoliese ant kelio, taip jog tekdavo ją nešte nunešti namo, sustingusią lyg lavonas.

Kišo nustojo pas ją lankęsis, ir kai jam kas užsimindavo apie kaimietę, jis liūdnu veidu numykdavo:

— Jos amžiuje — ir įprask tu man į tokį dalyką! Tiesiog baisu — tokiai senei. Vis tiek geruoju nesibaigs!

Ir iš tikro tas jai geruoju nepasibaigė. Ji mirė sekančią žiemą, apie Kalėdas, girta nugriuvusi į sniegą. Ponas Kišo pavėdėjo jos ūkį ir pareiškė:

— Jeigu šita boba nebūtų įnikusi į svaigalus, ji būtų patempusi dar dešimtį metelių.

Luang Prabangas, Laos. — Ši karališka valstybėlė turi 1,500,000 gyventojų. Ji yra industriniai ir ekonominiai atsilikus. Amerika jai turi teikti pagalbos. kitaip ji dėsis prie Šiaurinio Vietnamo.

Pažaislio vienuolynas ir bažnyčia

Kauno apylinkėse, greta šiuo metu statomos Kauno HES, yra įžymus visasąjunginės reikšmės architektūros paminklas — Pažaislio vienuolyno ir bažnyčios ansamblis.

Pagrindinės ansamblio dalys — bažnyčia ir vienuolyno korpusai — pastatyti XVII amžiaus antroje pusėje, kuomet įžymiausios Lietuvos feodalų didikų šeimos buvo skatinamos kurti naujus kulto pastatus ir ekonomiškai remti naujų vienuolynų steigimą, kaip vieną iš svarbiausių kovos prieš reformaciją priemonių.

Vienuolyno statyba pradėta 1664 metais, o bažnyčios — 1667 m. Statybos darbams vadovauti iš Venecijos buvo pakviestas architektas Lodoviko Fredo, kuris čia dirbo iki pat mirties.

Bažnyčios išorės bei vidaus sienų paviršiaus apdailai sumanyta panaudoti brangias atvežtines medžiagas — smiltainį ir marmurą. Visa tai buvo gabenama iš tolimųjų akmens laužyklų, esančių Lenkijoje, Krokuvos apylinkėse. Statybininkai dėl to patyrė ypatingai daug vargo. Architektūrinės detalės pagal nusiųstus sumažintus medinius modelius bei brėžinius buvo daromos vietoje, laužyklose. Detalių apdailą vykdė įžymūs Krokuvos akmenskaldžių cecho meistrai. Akmenskaldyba ir pagamintų dalių gabenimas užtruko ilgiausia statybos laikotarpio dalį; beveik 20 metų buvo plukdomi akmenys Vyslos upe iki Gdansko, iš ten Aistmarėmis iki Karaliaučiaus, o toliau — Priegliaus bei Deimos upėmis. Kuršių mariomis ir Nemunu iki Pažaislio.

Užbaigus bažnyčioje lubų skliautimą, prasidėjo vidaus apdailos darbai, kurie svarbiausiose pastatų patalpose truko dar apie 40 metų.

Statybos ir vidaus puošimo darbai vienuolyne buvo užbaigti 1712 metais. Pažaislio ansamblis tapo vienas gražiausių ir įžymiausių architektūrinių pastatų visoje to meto vidurio Europoje.

1755 metais vienuolyne kilo gaisras. Po to bažnyčia buvo remontuojama.

Ansamblis smarkiai nukentėjo 1812 m. Jame šeimininkavusi Napoleno kariuomenė apiplėšė bažnytinį lobyną, kuriame buvo saugoma daug meniškų auksakalystės dirbinių, buvo pagrobtos 6 dramblio kaulo statulos, išdraskyta biblioteka ir archyvas.

1832 metais už vienuolių dalyvavimą sukilime vienuolynas buvo konfiskuotas ir atiduotas stačiatikių bažnyčiai.

Labai smarkiai ansamblis nukentėjo pirmojo pasaulinio karo metais. Vokiečiai okupantai čia buvo įsirengę ligoninę ir sandėlius. Vokiečių šeimininkavimo metu buvo išgrobstyta nemaža meno vertybių, paveikslų. Išdraskyta eilė vidaus apdailos marmurinių detalių, visos balistrados, kurios vėliau buvo pakeistos dirbtinio marmuro pakaitalais. Nuo pastatų buvo nuplėšta varinės skardos danga.

Dalinis pastatų remontas buvo atliktas po pirmojo pasaulinio karo. 1928 metais Rusijos muziejuose buvo aptikta karo metu patekusi dalis buvusio vienuolyno inventoriaus. Jis Tarybinės vyriausybės rūpesčiu buvo grąžintas į Pažaislį. Grąžintų vertybių tarpe yra vertingas meno požiūriu Madonos paveikslas.

Pažaislio ansamb. apjungia visą eilę pastatų, kurių tarpe vyrauja centriško plano kupolinis bažnyčios tūris. Bažnyčia iš visų pusių apsupta vienuolyno pastatais, kurie grupuojami aplink keletą vidaus kiemų. Priešais bažnyčios pagrindinį fasadą išdėstytas pagrindinis simetrinis kiemas, abipus jos—du simetriški uždari kiemeliai. Kadaise šie kiemai buvo iš trijų pusių apsupti atvirais apėjimais. Už bažnyčios yra erdvus sodas.

Šis statinys yra vienintelis Europoje panašios paskirties barokinis ansamblis, kurio pastatų tūrių bei vidaus kiemų erdvės sprendimas išreiškia vientisą nuoseklią ašinę kompoziciją.

Bažnyčios išorės architektūra yra labai būdinga XVII a. antrosios pusės barokinei statybai. Visos statybos detalės kalba apie laikotarpį, kai statybininkai, / atsisakę nuo renesanso epochai būdingų pusiausvyros dėsnių, ieškojo naujų sprendimų linijų kontūruose, lanksčiose formose, plokštumų kreivėse bei įgaubose.

Freskiniai paveikslai yra išpiešti sienų viršutinėse dalyse. Jų tematika apima visą eilę istorinių ir biblinių scenų, kuriose veikiantieji asmenys dailininkų vaizduojami veržliuose, dinamiškuose judesiuose.

Pažaislio ansamblis, nežiūrint į tai, kad jį kūrė daugelis kviestų iš užsienio dailininkų ir architektų, pasižymi eile savytumų, būdingų tik Lietuvai. Nėra abejonės, kad jį kuriant dalyvavo daug vietinių meistrų — statybininkų ir dailininkų, kurių vardai laukia mūsų meno istorikų-tyrinėtojų išaiškinimo.

Pažaislio architektūrinis ansamblis yra saugomas valstybės. Pabaigus Kauno HES statybą ir prisipildžius vandens saugyklai, jis atsiduris iš trijų pusių vandens apsuptame pusiasalyje. Visas architektūrinis ansamblis taps dar labiau iš visų pusių matomas; jo siluetas, atsispindėdamas Kauno jūros vandens paviršiuje, atrodys įstabiai ir didingai.

S. Abramauskas,
Kauno Politechnikos instituto vyr. dėstytojas

Medžiotojo laimikis

Alytus. — Rudenį "Tarybinio artojo" žemės ūkio artelės apylinkėje besibastantieji vilkai papiovė keletą gyvulių. Prieš keletą dienų buvo pašokęs šaltis, vilkų pėdsakai buvo vėl pastebėti netoli kolūkiečių gyvenamų namų. "Tarybinio artojo" kolūkio kalūkietis-medžiotojas Jonas Drobnys pasiryžo sunaikinti grobikus. Medžioklė jam pavyko — jis nušovė du vilkus.

V. Ulčinskas

ATSIMINIMAI
ir
Dabartis

Parašė L. Prūseika

Tai gyvi bruožai iš jo gyvenimo, visuomeninės veiklos, caro reakcijos metu pergyvenimai kalėjimuose, ištrėmimas į Sibirą ir kiti eršketiuoti takai jo kovoje už laisvę ir šviesesnį gyvenimą darbo žmonijai.

Kaina tik $2.00

Laisvė
110-12 Atlantic Ave.
Richmond Hill 19, N. Y

Knyga iš 304 puslapių

KELIAS Į LAIMĘ
Apysaka
Parašė R. Mizara

Nepaprastai įspūdinga apysaka iš lietuvio emigranto gyvenimo Amerikoje: apie netikėtą jo pralobimą, pagaliau grįžimą į Lietuvą, ten įsivėlimą į klastingos meilės pinkles ir baigimą gyvenimo tragiška mirtimi.

Knyga iš 370 puslapių
Kaina $1.50

Laisvė
110-12 Atlantic Ave.
Richmond Hill 19, N. Y.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Visuomenė nuosprendžiui

Vilnius. — Prieš kurį laiką Autobusų parko garažo darbininkas A. Kudrevičius, būdamas neblaivus, apie 23 valandą vakaro įsėdo į vieną iš mieste kursuojančių autobusų. Netrukus jis ėmė reikalauti, kad konduktorė autobusą sustabdytų ne sustojimo vietoje. Konduktorei Misiūnienei atsisakius šią girto piliečio užgaida įvykdyti, Kudrevičius ją sumušė.

Kauno miesto penktos apylinkės Liaudies teismo išvažiuojamoji sesija nubaudė pil. Kudrevičių 8 metams laisvės atėmimo.

Liaudies teismo posėdis vyko dalyvaujant daugumai Autobusų parko darbuotojų. Visi dalyvavusieji vieningai pritarė teismo nuosprendžiui.

K.

Turistinės išvykos 1958 metais

Vilnius. — 1958 metais Respublikinė profesinių sąjungų taryba ekskursijas ir turistines išvykas į užsienio šalis numatė organizuoti grupėmis po 20—35 žmones 10-15 dienų laikotarpiui. Jau vien tik per sausio, vasario ir kovo mėnesius Vokietijoje, Čekoslovakijoje, Lenkijoje ir Suomijoje apsilankys 300 įvairių specialybių respublikos darbo žmonių. Taip pat numatytos ateinančiais metais ir respublikos aukštųjų mokyklų studentų ekskursijos į Lenkiją ir Čekoslovakiją. Kartu su studentais į šias šalis vyks ir respublikos įmonėse ir kolūkiuose dirbančio jaunimo atstovai.

Koresp.

BEER-WINE-LIQUOR-LICENSES

Notice is hereby given that license number L-18 has been issued to the undersigned to sell wines and liquor in a package store under the Alcoholic Beverage Control Law for off premise consumption at 138-15 Roosevelt ave., Flushing.—EMIL B. SHVAK, Inc. K

Notice is hereby given that license number 4RL-8981 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under the Alcoholic Beverage Control Law for on premise consumption at the Golden Door in Arrival Bldg., N.Y. International Airport, Jamaica. INTERNATIONAL IDLEWILD CATERING CORPORATION. 8RW

Notice is hereby given that license number 4RL-8982 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under the Alcoholic Beverage Control Law for on premise consumption at Swiss Air-Wing C, in Arrival Bldg., N.Y. International Airport, Jamaica. INTERNATIONAL IDLEWILD CATERING CORPORATION. 8RW

Notice is hereby given that license number 4RL-8983 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under the Alcoholic Beverage Control Law for on premise consumption at Air France—Wing D in Arrival Bldg., N.Y. International Airport, Jamaica. INTERNATIONAL IDLEWILD CATERING CORPORATION. 8RW

Notice is hereby given that license number 4RL-8984 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under the Alcoholic Beverage Control Law for on premise consumption at Aair France — Wing D-1 in Arrival Bldg., N.Y. International Airport, Jamaica. INTERNATIONAL IDLEWILD CATERING CORPORATION. 8DW

Notice is hereby given that license number 4RL-8985 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under the Alcoholic Beverage Control Law for on premise consumption at A. S. S.-Wing E in Arrival Bldg., N.Y. International Airport, Jamaica. INTERNATIONAL IDLEWILD CATERING CORPORATION. 8RW

Notice is hereby given that license number 4RL-8986 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under the Alcoholic Beverage Control Law for on premise consumption at Sabena-Wing H in Arrival Bldg., N.Y. International Airport, Jamaica. INTERNATIONAL IDLEWILD CATERING CORPORATION. 8RW

Notice is hereby given that license number 4RL-8989 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under the Alcoholic Beverage Control Law for on premise consumption at S.O.A.C.—Wing I in Arrival Bldg., N.Y. International Airport, Jamaica. INTERNATIONAL IDLEWILD CATERING CORPORATION. 8RW

Notice is hereby given that license number 4RL-8990 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under the Alcoholic Beverage Control Law for on premise consumption at L. A. Y.—Wing J in Arrival Bldg., N.Y. International Airport, Jamaica. INTERNATIONAL IDLEWILD CATERING CORPORATION. 8RW

Notice is hereby given that license number 4RL-8991 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under the Alcoholic Beverage Control Law for on premise consumption at Wing K in Arrival Bldg., N.Y. International Airport, Jamaica. INTERNATIONAL IDLEWILD CATERING CORPORATION. 8RW

Notice is hereby given that license number 4RL-8992 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under the Alcoholic Beverage Control Law for on premise consumption at K. L. M.—Wing L in Arrival Bldg., N.Y. International Airport, Jamaica. INTERNATIONAL IDLEWILD CATERING CORPORATION. 8RW

Notice is hereby given that license number 4RL-8994 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under the Alcoholic Beverage Control Law for on premise consumption at D. L. H.—Wing M in Arrival Bldg., N.Y. International Airport, Jamaica. INTERNATIONAL IDLEWILD CATERING CORPORATION. 8RW

Notice is hereby given that license number L-794 has been issued to the undersigned to sell wines and liquor in a package store under the Alcoholic Beverage Control Law for off premise consumption at 90-15 Rockaway Beach blvd., Rockaway Beach. SURF LIQUORS, Inc. 8RW

KĖDAINIUOSE

Kelis kartus lankiausi Kėdainiuose po karo. Dar ir šiandien atsimenu, kaip atrodė šis senas, istorinis miestas pirmaisiais pokario metais. . . Traukdamiesi hitlerininkai paliko baisius savo barbariškumo pėdsakus: išsprogdino visus tiltus, puikiąją Kedainių gimnaziją, geležinkelio stotį, valstybinio banko ir pašto rūmus, sudgino daug gyvenamųjų pastatų ir įstaigų bei įmonių.

Kėdainiai buržuazinės Lietuvos laikais buvo apleistas užkampis, nors jis stovi prie geležinkelio magistralės.

Tačiau tarybinės santvarkos dėka pakilo naujam gyvenimui ir Kėdainiai.

Dviejų aukštų išsprogdinta gimnazija buvo atstatyta. Tik dabar ji —keturių aukštų.

Iš trijų išsprogdintų tiltų vienas tučtuojau buvo atstatytas, kiti du — greitai buvo pakeisti laikinaisiais, mediniais ir dabar jų vietoje baigiami statyti nauji, gelžbetoniniai tiltai. Geležinkelio stotis atstatyta: dar gražesnė, erdvesnė už buvusiąją. Pastatyta nauja, didelė ir moderniška pieninė. Įsteigtas stambus odų fabrikas, konservų fabrikas. Statoma arba baigiami statyti: kultūros namai, kino teatras, vidurinė mokykla, autobusų stotis. Šiais metais pradedamas statyti Kėdainiuose cukraus fabrikas ir stambi elektros reikmenų gamykla, kurioje dirbs daugiau kaip tūkstantis darbininkų.

Kai eini nuo geležinkelio stoties centrine Kėdainių gatve, stebina visai naujas gyvenamasis rajonas toje vietoje, kur prieš karą tebuvo pievos ir daržai. Išaugo ištisas naujas miestelis. Gyvenamųjų namų statyba sparčiai vyksta ir miesto centre. Šiais metais pastatytas naujas, didelis ir puošnus restoranas. Puikiai sutvarkytas ir sušisiekimas. Į Kauną, Vilnių ir Šiaulius kasdieną išeina ir iš ten ateina keliolika autobusų. Keliai, jungiamieji Kėdainius su respublikos centrais, asfaltuoti. Pačiame mieste taip pat kursuoja vietiniai autobusai. Be to, pro Kėdainius kasdieną praeina po kelis traukinius. Visa tai, žinoma, padeda miestui augti ir klestėti.

—:—

Miesto centre, nuosavuose nameliuose, gyvena sena moteris. Dabar ji rūpinasi tik savo ištekėjusios dukters, chirurgės, vaikais. Anūkai — visas jos gyvenimas. Duktė ir žentas — abu Kėdainių ligoninės chirurgai, visą laiką užimti ligoninėje arba šiaip profesiniame bei visuomeniniame darbe.

Turėjo ši moteris dar sūnų Jurgį. Jos vyrui, Kėdainių mokesčių inspektoriui, mirus dar 1939 metais, sūnus buvo vienintelė motinos viltis ir visa jos meilė. Duktė ištekėjo, ką-gi . . . O sūnus. . . vis sūnus. Jurgis baigė aukštuosius mokslus, tapo žymiu ekonomistu. Atrodė, gražiai susiklostys gyvenimas. Bet 1944 metais Jurgis, nors nieku savo Tėvynei, rodos, nenusikaltęs, pasitraukė į Vakarus.

Kas tas sūnus, Jurgis Jaks-Tyris?

Ne kas kitas, o dabartinio VLIK'o narys. Išdavikiškos klikos, šmeižiančios savo Tėvynę, savo brolius, seseris, tėvus, toje Tėvynėje likusius. Tragiška: Jurgis Jaks-Tyris, VLIK'o taip vadinamo tautos "fondo" narys — savo senutės motinos ir sesers priešas! Ir Tėvynės priešas. Kaip tai atsitiko?

— Ar gaunate iš sūnaus laiškų, žinių? — klausiu senutę.

— Pranešė apie save. . . tik vieną kartą. . . ir tai ne jis pats parašė, bet jo mokslo draugė. .. savo laiške paminėjo, kad Jurgis sveikas ir gyvas.

Jaks-Tyris dalyvauja savo Tėvynės šmeižime, kai toji Tėvynė davė galimumų jo tikrai seseriai baigti medicinos mokslus, specializuotis Maskvoje ir dabar sėkmingai, dorai dirbti savųjų naudai.

Jaks-Tyris pats bijo parašyti savo motinai ir seseriai. Tai baimė, sukelta neramios sąžinės. Supratimo, kad nusikalstama toliau savo Tėvynei, tuo pačiu ir savo tikrai motinai ir seseriai. Tarybų vyriausybė Jurgio Jaks-Tyrio motinai paskyrė pensiją. Ji gyvena ir be savo sūnaus paramos, ir gerai gyvena: nieko jai netrūksta. T'k. . . sūnaus. O sūnus? Kokio vardo nusipelnė toks sūnus?

—:—

Prie patiės Bubėnų miško, Kėdainių priemiestyje, aplankiau kitą senutę. Ši — ne našlė: jos vyras — medicinos felčeris. Ji pati šeimininkauja, mėgsta ir laiko bites, rūpinasi daržu ir sodu, savo nedideliu ūkiu.

Taip pat motina. Pasitraukusio iš Tėvynės į Vakarus.

Medardas Bavarskas buvo gabus jaunuolis. Kėdainių gimnazijoje ir vėliau jis garsėjo kaip vienas žinomiausių jaunųjų poetų. Jo eilėraščiai gausiai buvo spausdinami periodikoje.

Kas šį jaunuolį išnešė iš Tėvynės, atskyrė nuo motinos, gimtų namų?

Karas? Nebūtinai. Nežinia kas.

—Nežinia kas. . . sako motina. — išvažiavo, ir tiek Medardą bematėm. Vėliau pradėjau gauti nuo jo laiškus. Pasirodo, dar Vokietijoje, dipuku būdamas, vedė vokietę. Atsidūręs Amerikoje nebepritapo prie kitų lietuvių. Tie jį kaltina, kam vedęs vokietę. Rašo, kad sunku jam. Dirba fabrike, prie konvejerio. Darbas pragariškas, rašo, pareina pavargęs kaip šuva. Ir sveikata sušlubavus.. . . Grįžtų geriau namo. . .

— Tikrai, geriau grįžtų namo. Čia jo nekas neniekintų už tai, kad jis vedęs vokietę. . .

— Taip ir parašysiu jam. Tegu grįžta. . .

Savo paklydusiems sūnams taip turėtų parašyti kiekviena motina. Ir parašys.

—:—

Kėdainių vidurinės mokyklos lietuvių kalbos ir literatūros dėstytojas Sereikis gerai pažinojo ir draugavo ir su Medardu Bavarsku, ir su Nyka Miliūnu-Čipkum, ir su Henriku Nagiu.

— Ypač Nagys buvo didel's mano prietelius! —pasakoja Sereikis. — Ir aš tuo metu dar domėjausi literatūra ir rašinėjau. Aš su laiku palioviau, o Henrikas, žiūrėk, žymus poetas ir daktaras dabar Vakaruose!

— Tai gal pavydas ima?

— Koks ten pavydas! Dabartinės jo kūrybos paskaityti tai norėčiau. Įdomu, kiek jis išaugęs, nes žadėjo daug! Gaila būtų, jeigu smuktų. O ir draugas geras buvo. Reikėtų gauti kur jo adresą ir parašyti. Eisiu pas Bavarskienę, per Medardą gaučiau ir Henriko adresą.

— Taip ir padaryk. Iš naujo reikia užmegzti ryšius, kurie nutrūko. . . o dėl kurių priežasčių?

— Velniai žino! — numoja ranka mokytojas Sereikis. — Nesuprantu, ko jie išsitrenkė į Vakarus. Kad Henriko brolis buvo policininkas vokiečių laikais? Dėl to turėjo ir visa šeima bėgti iš Tėvynės? Pamanykite, policininkas! Figūra! Ir per tokią "figūrą" netekome Henriko. . .

— Galėtų grįžti, — įterpiu.

— Žinoma! — sutinka mokytojas Sereikis.

—:—

Papasakojau čia apie vieną miestą ir kai kuriuos buvusius ir dabartinius jo gyventojus. O juk tokių miestų ir lygiai tokio likimo žmonių daug, oj daug!

Visi miestai dabar jau drauge.

Kada drauge bus visi mūsų žmonės?

A. Daubaras

Bangkokas, Thailandija. —Šios šalies eksportas į užsienį, tai ryžiai. 1957 m. ryžiai gerai užderėjo, 1,-240,000 tonų suimta daugiau, kaip 1956 metais.

Hague, Hollandija. — vyriausybė pareikalavo, kad trys Sovietų atstovybės nariai apleistų šalį.

Paryžius. — Francūzija neketina gražinti Jugoslavijai jugoslavų laive suimtus gnklus.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Laisvės banketo darbininkams

Jau keletą kartų dienraščio laidose pasidžiaugėme, kad Laisvės banketas pavyko labai gražiai. Svečiai komplimentavo gaspadines už skoningą maisto pagaminimą. Gaspadinėmis buvo: M. Wilsonienė, N. Kanopa ir O. Čepulienė. Maistą sukombinavo ir dešras padarė (kurios visiems labai patiko) Mrs. Wilson.

Prie stalų svečius aptarnavo E. Mizarienė, K. Rušinskienė, B. Briedienė, I. Bimbienė ir N. Buknienė. Iš vyrų pasidarbavo: V. Bunkus, K. Briedis, M. Stakovas, ir K. Depsas.

Labai nuoširdžiai dėkojame gaspadinėms už taip gražų paruošimą maisto ir už sunkų dviejų dienų įdėtą darbą. Dėkojame ir kitiems banketo darbininkams. Visi darbininkai puikiai atliko savo darbą. Jūsų įdėtą triusą Laisvės paramai įvertina netik banketo dalyviai, bet visa Laisvę remiančioji lietuvių visuomenė.

Banketo komisija

Oi, tas deimantukas

Mergina Gertrude Cohen susidraugavo su Harry Lees. Na, jai vyriškis pasiūlė deimantinį žiedelį. Nuvyko į brangdaikčių pardavyklą pas Rizzo, Canal St., Manhattan. Išsirinko gražų žiedelį, davė rankpinigių ir mergina pasipuošė.

Bet štai tas bernelis kur tai išvažiavo ir negrįžta (sakęsis esąs iš West Virginia). Žiedų pardavėjas patraukė merginą teisman, reikalaudamas, kad ji sumokėtų $732, likusią sumą.

MIRĖ

Jokūbas Lekevičius, Brooklyno gyventojas, mirė sausio 16 d., palaidotas sausio 20. Turėjo 77 metus amžiaus.

Petras Grisaitis, 83 m. amžiaus, brooklynietis, mirė sausio 24 d., palaidotas sausio 28 d.

Kazys Radzevičius, 82 metų amžiaus, brooklynietis, mirė sausio 26 d., palaidotas sausio 29 d.

Great Neck, N. Y.

Mirė Antanas Kriaučiūnas, 75 m. amžiaus, gyvenęs 31 Wood Rd., Jo kūnas pašarvotas Mrs. O'Brin Funeral Home. Bus palaidotas antradienį, vasario 4 d., Westbury, L. I.

Gaudo narkotikų pardavėjus

Mieste ir apylinkėje eina kratos ir gaudymas narkotinių nuodų pardavėjų. Vien trečiadienio vakare buvo suimta 12-ka tos piktadarystės prasikaltėlių. Į policijos rankas patenka šimtų tūkstančių dolerių vertės nuodų.

Narkotikų platintojai yra dideli žmonijos priešai. Jie lupa baisiai dideles pinigų sumas. Žmonės, daugumoje jaunimas, kurie pripranta, jiems paprasto uždarbio neužtenka. Tūli tų nuodų sunaudoja už apie $20 į dieną. Tada narkotikų naudotojai metasi į visokias piktadarystes, kad tik pasidaryti pinigų.

"Svečiai" iš Bermudos

Du jauni vyrai, ginkluoti revolveriais, įėjo į Household Finance Co. raštinę prie Lexington Ave ir pradėjo "gaspadoriauti". Mergina, 18-kos metų, užrašė ant popieriaus: "Help, we are being held up!" ir tą raštelį išstumė pro langą.

Pasitaikė, kad artimai būta slapto policininko. Tas tuojau pasikvietė į talką dar vieną policininką ir suėmė R. L. Greene, 28-ių metų, ir L. Talbot, 27-ių metų. Abudu atvykę iš Bermudos.

Mokyklos vedėjas nusižudė

John Marshall High mokykloje tiek išdykauja moksleiviai, kad jos vedėjas (principal) reikalavo, kad ten būtų pastatytas policininkas. Mokyklų viršininkai atsisakė. Dėl mokykloj įvykstančių prasikaltimų vedėjas George Goldfarb buvo pašauktas net prieš "Grand Jurors". Ten jam grumojo areštu ir apkaltinimu. Goldfarb nusižudė.

Dabar jau spaudoje skandalas. Mokyklų viršininkai kaltinami, kad neatėjo jam į talką.

Sportininko vargai

Daily News laiškų skyriuje vienas sportininkas rašo, kad jis yra tvirtas, sveikas, galingas, bet neturi darbo. Jis rašo:

"Aš jau imčiau bile darbą, kad prasimaitinti ir pramaitinti savo šeimą". Sako, būtų gerai $75 arba ir $65 į savaitę algos. Ir išmėtinėja tiems sportininkams, kurie niekus tauškia, o nepasako visuomenei savo vargų.

Pranešimas

RICHMOND HILL, N. Y.

LDS 13 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks ketvirtadienio vakare, Liberty Auditorijoje. Visi kuopos nariai kviečiami dalyvauti, nes bus LDS Centro Valdybos nominacijos, tai bus svarbu visiems balsavimuose dalyvauti. Valdyba (24-26)

Jiems tik juokas

Du jauni vyrukai ant Archer Ave., Jamaicoje, prie Long Island geležinkelio sienos pradėjo daužyti patalpukes (kasos dėžutes) ir "kolektuoti" dešimtukus.

Patalpukės pritaisytos prie stulpelių automobilių savininkams, kurie į patalpukę turi įdėti 10 c., o už valandos pakartoti arba pasiimti automobilį iš parkinimo vietos.

Jaunuolių sukeltas triukšmas atkreipė policininko atydą. Tas iškrėtė juos, surakino jų rankas grandine ir nusivarė į policijos stotį. Pas juos surado tik virš $2. Jie policijos stotyje tik juokiasi, kad ten pateko.

Miestas skolinasi pinigų

New Yorko miestas skolinasi dar $41,335,000, kaip pranešė kontrolierius L. E. Gerosa.

Miestas jau turi tiek daug skolų, kad 1958 metais vien nuošimčiais reikia išmokėti $384,862,000.

Raudonasis Kryžius prašo aukų

Raudonasis Kryžius pradės savo metinę aukų kampaniją. Ji įvyks kovo mėnesį. New Yorke nori sukelti nemažiau kaip $6,000,000 aukomis.

Paieškojimai

Aš, John Sabenskis, paieškau brolio Jurgio Soben-Sabenskio, Wilmington, Del., ir sesers Marta Obrazas, Philadelphia, Pa. Neturiu jų adresų. Žinančius prašau pranešti; jeigu gyvi, prašau jų pačių arba jų vaikų atsiliepti. Būsiu dėkingas. John Sabenskis, Bonnie Burns Senatorium, Scotch Plains, N. J. (24-25)

Paieškau brolio Ginato Dominiko, sūnaus Adomo. Paskutinį laišką gavome prieš apie trisdešimt metų, gyveno mieste Brooklyn. Jis ar jo vaikai prašomi atrašyti. Ieško sesuo Ginataitė Stefanija-Eimontienė, duktė Adomo, gyvenanti Voversų kaime, Siesikų paštas, Ukmergės rajonas, Lithuania, USSR. (22-24)

Esu kilusi iš Telšių Apskr., Varnių valsč., Pavandenių bažnytkaimio, Lcleikaitė Ona, duktė Adomo, po vyru Lidikauskienė. Noriu sužinoti, kur randasi mano brolis Edvardas Lileikis, s. Adomo. Išvyko iš Lietuvos prieš 25 m. Gyveno Utica, N. Y., tame mieste gyveno ir mano brolio kaimynas Stasys Skirmontas, 207 Nicol St. Prašau rašyti sekamu adresu: Ona Lidikauskienė, Mickevičiaus g-vė, 11a, Kaunas, Lithuania, USSR (23-24)

MATTHEW A. BUYUS
(BUYAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Newark 5, N. J.
MArket 2-5172
426 Lafayette St.

Pastatė policininkus prie mokyklų

Pranešta, kad Brooklyno miesto dalyje jau tapo pastatyti policininkai prie mokyklų durų. Policininkai pastatyti prie 41-mos mokyklos durų. Vienur lauko pusėje, kitur viduje.

Ir tatai yra padaryta vyriausiai prie vidurinių mokyklų (High Schools), kur mokinasi jau ne maži vaikai, bet veik pilnai užaugę.

Po žmogaus mirties — pešasi

New Yorko Apšvietos Taryba smarkiai kritikavo tūlus, kad jie grumojo mokyklos vedėjui Goldfarbui, kuris nusižudė. Kritikavo ir "Grand Jury". Pastarieji teisinasi, kad būk jie Goldfarbui nedarė grumojimų jį areštuoti.

HELP WANTED MALE

POWER PRESS OPERATORIAI

Taipgi patyrę prie automatiškų presų. Su gerais paliudijimais. Nuolatinis darbas. Pašalpos. $1.50 į valandą. Kompanija Brooklyne. Skambinkite ULster 5-3131.

(24-26)

Business Opportunity

Pliniginių Išdirbystės Krautuvė pardavimui. Su visa mašinerija. Neuždaryta, išleidžia produktus. Įnešimas $20,000. Priežastis—nesveikavimas. Vien tik pirkėjai kreipkitės. **TA. 8-9061.**

(24-26)

LAISVĖ
EINA Į LIETUVĄ
Lietuvos žmonės labai myli Laisvę. Kurie užsakė Laisvę į Lietuvą savo giminėms, gauna padėkų. Daugelis laiškais išsireiškė, kad jiems Laisvė labai patinka.
Laisvės Kaina
Į Lietuvą $15 Metams
Užsakydami Laisvę į Lietuvą, aiškiai paduokite Lietuvos antrašą. Kartu su užsakymu malonėkite prisiųsti ir mokestį. Adresuokite sekamai:
LAISVĖ
110-12 Atlantic Ave.
Richmond Hill 19, N. Y.

PROŠVAISTĖS
Širdį Jaudinanti
Jono Kaškaičio
Poezija
Taipgi trumpa autoriaus biografija, kuri labai įdomi
Knyga iš 330 puslapių
Kaina tik $1.50
Laisvė
110-12 Atlantic Ave.
Richmond Hill 19, N. Y.

Dabartinės Lietuvių kalbos
ŽODYNAS
Išleido Valstybinė Politinės ir Mokslinės Literatūros Leidykla Vilniuje, Lietuvoje
Stambi Knyga, 987 Puslapių, Kaina $5.00
Žodynas yra mūsų namuose mokytojas ant lentynos. Ar jis randasi jūsų namuose? Jei ne, tai greit įsigykite jį. Gaunamas Laisvės knygyne. Užsisakydami adresuokite sekamai:
Laisvės
110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill 19, N. Y.
—:—
Kartu su užsisakymu prašome prisiųsti ir pinigus.

CHICAGO, ILL.

LLD 1-mos apskrities konferencija ir veiklos rezoliucija

Aš nekalbėsiu už visą rezoliucijų komisiją, bet kalbėsiu savo vardu.

Mes, rezoliucijos komisija: Jokubka, Šešelgis ir Misevičia, visi sutikom už tokią rezoliuciją, kokią mes pateikėm konferencijai, kurią priėmė, išskyrus vieną klausimą, kuris, mūsų supratimu, buvo labai svarbus, tai yra: įvedimas anglų kalbos į žurnalą "Šviesą".

Kuomet ėjo karštos diskusijos tuo klausimu, galbūt aš ir kiti nemokėjome gerai išaiškinti, kad galėtų suprasti, kokią svarbą turėtų anglų kalba tame žurnale.

Girdėjosi tokių kalbų kaip tai: "Nesileiskim svetimtaučių į mūsų organizacijas, būkim tikri lietuviai". Na ir atsirado nemažai, kurie balsavo prieš pasiūlymą. Jie balsavo prieš anglų kalbą visai užmiršdami, kad mūsų ir jų vaikai ir anūkai skaito tik anglų kalboje, o jie visai ne svetimtaučiai, nes mes esame jų tėvai ir motinos.

Kodėl mes siūlėme dalį anglų kalbos mūsų žurnale

Pirmas, LLD. nariai gerokai pasenę ir jau greitu tempu skiriasi iš mūsų tarpo ir eina į kapus. Todėl kol dar turime jėgų ir ištekliaus, dėkime visas pastangas pasiekti mūsų jaunimą, kad jis ateityje užimtų apšvietos skleidimo darbą.

Mums atrodo, kad žurnalo pagalba — vienas iš lengvesnių būdų pasieks jaunimą. Anglų kalbą pridėjus, pridėsime ir jaunus rašėjus. Žinoma, reikės sunkiai dirbti, kad juos gauti, bet kad galima gauti, tai nėra abejonės.

Antras, įvedus dalį anglų kalbos, gausime naujų jėgų, gausime gabių rašytojų, kad padarytų žurnalą gana įdomų. Be to, mūsų pačių rašėjai duotų įdomesnių-patrauklesnių raštų. Gaudami jaunesnius žmones-rašėjus, skaitytojus, gausime ir finansinės paramos, galėsime žymiai pagerinti "Šviesą".

Būtų galima labai daug pasakyti, kodėl reikalinga dalis anglų kalbos mūsų žurnale. Todėl, kad nei "Vilnis", nei "Laisvė", nei "Tiesa" negali pasiekt tiek jaunimo, kiek gali pasiekti žurnalas. Žinoma, netaip kaip dabar buvo daroma, tada reikėtų išleisti daug daugiau ir po to platinti visais galimais būdais.

Koks žurnalas turėtų būti

Jis turėtų pakeist visą savo veidą, jeigu ne dabar, tai vėliau. Jis turėtų būti kuo daugiausiai iliustruotas įvairiais paveikslais, ypatingai jauruolių. Jų paveikslai turėtų būti po jų įdomesniais raštais. Paveikslai įstojusių į L.L.D. ir apie juos aprašymais.

Jeigu atsirastų L.L.D. kokie sportininkai, paveikslai turėtų būti jų atžymėjimui.

Žurnalas turėtų būti spausdinamas ant gero popieriaus. ir siuntinėjamas konvertuose, vietoje vinioti į popierių.

Dar vėliau, kuomet turėsime pasekmes ir daugiau išteklių, atsiras būtinas reikalas daryti spalvotus paveikslus ant viršelių.

Tai toks mano supratimas buvo, kada aš pasiūliau rezoliucijų komisijai dėti dalį anglų kalbos į žurnalą "Šviesą".

Justinas Misevičia